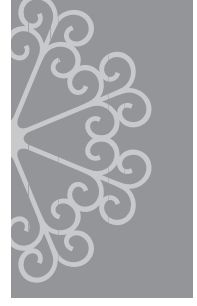

בית מדרש

בשבילי הפרשה

432

פרשת ויחי תשפ"א

זמני כניסת השבת

Baltimore, MD	4:36
Brooklyn, NY	4:21
Chicago, IL	4:10
Houston, Texas	5:15
Johannesburg, S. Africa	6:45
Lakewood/Deal, NJ	4:24
London, UK	3:47
Los Angeles, CA	4:37
Manchester, UK	3:45
Monsey, NY	4:20
Montreal, Quebec	4:03
Passaic, NJ	4:21
Toronto, Ontario	4:33
Yerushalayim	4:11
Zurich, Switzerland	4:28

בשבילי הלכה

ע"י הרב הגאון מאיר צבי שפיצר שליט"א
הערות בעניני הלכה. הלכה למעשה יש לשאול לרב

ויחי

מותר לשנות מפני דרכי שלום

ע' יבמות ס"ה ע"ב מותר לשנות מפני דרכי שלום ממה שאמרו השבטים אבך צוה לפני מותו. וע' תנחומא פ' צו ז' שאמרו ע"ז, כמה דיות נשתפי כו וכמה קולמוסין נשתברו וכמה ניירות אבודים וכמה תינוקות מתרצעין, ללמוד דבר שלא היה. והכל משום גדול השלום.

וע"ש ע"ג מפרש המעשה שאמרו השבטים אבך צוה לפני מותו, וכן במה שאמר ה' בשם שרה ואני זקנתי, הכל היה רק בלשון דמתאמרי בתרי אפי, ולכן אמרו מותר לשנות ולא אמרו לשקר. ולכא' יסוד דבריו עפי' מס' כלה דשרי רק בכח'ג. ובעל"ג בדברו השני הביא ראיה מהריטב"א שם ביב מות, וכוונתו כי הריטב"א פ"י מה שאמר שמואל לזבוח לה' באתי, היה אמת ג"כ שבא לה, אלא שהשמיט לומר דעיקרו בא להורידו מדין מלך.

(ומה שכתב אבך צוה היה משתמע בתרי אנפי, כע"ז חידש הגר"ש זצ"ל שהנהגת עיקב היה כמכריז שרוצה שלום וכו'.

וע' העמק"ד פ' אבך צוה כי אמר הפזוה זרועי ידיו, וע' השמטות בסוף מקור חסד בקוב"ג חסדי עולם על ס"ח תתרט"א שכתב כעין ע"ג אלא שכתב דבאמת רמז לזה עיקב כבר בחייו שאמרו מידי אביר עיקב, וע"ש עוד מקור רות שהתירו רק לשנות ולא לשקר.

ובעיקר מה שהתירו, כתב המ"א בשם ס' חסידים תכ"ו דהיינו דוקא בדבר שכבר עבר, משא"כ עכשיו או להבא. וכן בפמ"ג וא"ר ומ"ב. והק' בגר"ז מאי שנא.

וכתבו אחרונים דמקורו ביבמות ט"ג ע"ב במעשה רב ויחייא בנו דאמר לו דכתיב לימוד לשונם דבר שקר. והקשו מאירי ויש"ש ס' מ"ו דמותר לשנות מפני דרכי שלום, (ויש"ש ת"י ד"מ ב"ן אקראי לקביעות, ומאירי כתב דבאמת מותר לשנות אלא שהוא ידע בעצמו שיכול לעמוד על עצמו ולא יהיה כאן הפסד של שלום.) וע"ז ת"י הספר חסידים כ"ל דשקר להבא יש יותר לחוש שיהא מורגל לומר שקר.

ועדיין צ"ב כיון דאיסור מדבר שקר תרחק הותר מפני דרכי שלום, מה מוסיק קרא זה דכתיב לימוד לשונם דבר שקר.

ונראה לפרש דסבר הס' חסידים דמדבר שקר יש בו איסור מצד הדיבור של שקר אפילו אין חבירו מפסיד, ונראה דאיסור זה אינו בדיבור עצמו אלא האיסור הוא שלא יאח האדם שקר. וקמ"ל קרא הל' דאיסור מדבר שקר תרחק, אפשר להיות שקר בב' אופנים, הוא ע"י דיבור שקר אחד ועוד אפשר להיות שקר ע"י שקר קבוע. והלכה זה מאתיסור לא הותר מפני דרכי שלום. והטעם כי היתר מפני דרכי שלום הינו דלכן לא חשיב זה דיבור של שקר ולא חל עליו של שקר אבל אם מ"מ האיש יתרגל לדבר שקר הרי מ"מ הוא שקר ואין היתר כלל.

וע' א"ר ופמ"ג שהקשו על ס"ח מיבמות ט"ה ממעשה דשאלו. ובחיד"א בברית עולם על ס"ח ה' מ"ב כ"ג דעדידי רבנן לשקר. וע' רב פעלים ח"ג ח"מ א' דגם לספר חסידים יש היתר אם הוא בלשונא דמשתמע בתרי אנפי. ולפ"ז למפרע מותר אפילו לא מישתמע, ודלא כעל"ג הל"ל.

ונראה לפרש שיטה זו של ס"ח ורב פעלים עפ"י מה שכתבנו לעיל דשקר יש בו איסור שמטעה את חבירו (וליראים רק אם מפסיד ממון לחבירו) ועוד משום שאומרו שקר והוא שקר, וס"ל לט' חסידים דשקר להבא שמהגיל עצמו עדיין הוא דיבור שקר שהוא שקר ואין בו היתר דרכי שלום ומ"מ אם משתמע בתרי אנפי מותר דאין זה דיבור של שקר, ואי משום שמטעה חבירו הרי יש בו היתר דרכי שלום. אבל לשעבר אין כאן אלא שמטעה חבירו כיון דאין מהגיל עצמו, וכיון שהוא דרכי שלום אין כאן שקר של מטעה חבירו.

הערות ותגובות בלשה"ק וא באנגלית יתקבלו בריצון במייל bishvillehalacha@themir.org

לבן שנים מחלב (מט, יב)

א"ד יוחנן טוב המלבין שיניים להד ברו יותר ממשקהו חלב, שנאמר ולבן שיניים מחלב, אל תקרי לבן שיניים אלא לבון שיניים (כתובות קיא.)

אמר מרן הסבא מסלבודקה זצוק"ל: נתאר לעצמינו איזו הנאה גורם אדם לחבירו בשעה שמשקהו חלב, ובפרט בזמן שחבירו מעולף מצמאון וקר לו, והוא בא ומשקה אותו חלב חם ומרווה.

ואם נראה אדם שמשכים כל בוקר ומחזר עד הערב על בתי עניים וחולים ומשקה אותם חלב, כמה נערך את האדם הזה, ובאילו תארים של טוב ומיטיב נכתיר אותו, הרי לא מצאנו כדוגמתו.

והנה באים חז"ל ומגלים לנו שיש לכל אדם יכולת, בלי טרחה יתירה, לגמול חסד עם חבריו במידה עוד יותר גדולה, והיא להלבין להם שיניים ולהראות להם פנים מאירות ומסבירות, כי הנעמה זו גדולה יותר מהשקת חלב.

דברי רבותינו

מרן ראש הישיבה הגאון רבי אברהם בן הגר"ח"ל טיקטינסקי זצוק"ל

י"ט בסבת תרצ"א

מרן ראש הישיבה הגאון רבי אברהם טיקטינסקי זצוק"ל, נכדו של מייסד וראש הישיבה הגאון רבי שמואל טיק טינסקי ובנו של רה"י הגאון רבי חיים ליב טיקטינסקי זצוק"ל, כיהן כמג"ש בישיבה משנת תרמ"ד. לאחר פטירת אביו בשנת תרנ"ט התמנה לעמוד בראשות הישיבה. במשך כל השנים הללו מסר את שיעוריו בקביעות בישיבה, למרות מחלת עיניים קשה בה לקה אשר נטלה את מאור עיניו עד שאילצה אותו בשנת תרס"ו לפרוש מהישיבה ולעבור למינסק.

מעניינת במיוחד היא צוואתו, בה מורה הוא כיצד לנהוג בו אחר פטירתו. הדברים שופכים מקצת אור על ענוותנותו וצדקותו:

בקשתי שלא יכניסו אותי בשום בית הכנסת, ולא יספידוני לא בפני המטה ולא אחר כך בשום מקום, ולא יעברו על רצוני ולא יעשו בזה שום הוראת היתר כי הנני מקפיד על זה מאד.

דברי הימים

אך לא די בכך, שינוי שבשעה שמביאים אדם לדין שואלים אותו: המלכת את קונך? המלכת את חבך? (ראשית חכמה שער היראה בשם חז"ל). הרי שחייב אדם להמליך את חבירו כפי שממליך עליו את קונו.

דוגמא לכך רואים כשהגיע יוסף לבקר את אביו החולה, נאמר "ויתחזק ישראל וישב על המיטה". פירש"י: "אמר אע"פ שהוא בני מלך הוא, אחלק לו כבוד. מכאן שחולקים כבוד למלכות." ולכאורה היה יעקב צריך להראות ליוסף את חולשתו כדי שיבקש עליו רחמים, כדאיתא בגמ' (נדרים מ.) שכ שחלה רבא ביקש שיכריזו בשוק כדי שיבקשו עליו רחמים. ובאמת זו מטרת מצוות ביקור חולים.

אך כיוון שראה יעקב חובה לחלוק כבוד למלכות, ויתר על כל התועלת שתהיה לו בפרסום מחד לתנו הקשה, שממנה נפטר לבסוף, והתחזק לחלוק כבוד למלכות.

מכאן למדנו איזה יחס של כבוד צריך לנהוג אדם בחבירו, ששווה כבודו לכבוד המלכות. כמה יש לו לוותר על טובתו למען כבוד חבירו. ולא רק ככבודו של מלך בו"ד, אלא ככבודו של ממ"ה הקב"ה. כך הוא קיום מצוות "ואהבת לרעך כמוך".

רחמנים בני רחמנים, אנא חוסו עלי ולהשתדל שבשני הצדדים של מקום מנוחתי בקבר יהיו אני שים כשרים מופלגים ושוני הלכות לכה"פ בש"ע או"ח, יראי שמים ויראי חטא, ומשאם ומתנם עם ב"א באמונה, ונזהרים מלכעוס שלא לצורך, ומלדבר שקרים וליצנות ולשון הרע, ולא היו ח"ו בעלי גאווה ונזהרו מלהפסיק לא בדברי חול ואף לא בדברי תורה באמצע התפילה ובקריאת התורה ובחזרת הש"ץ.

הנני מזהיר ומצווה לכתוב על המצבה שלי כפי הנוסח שאני כותב פה בלי שום שינוי כלל וזהו. [תאריך הפטירה הוסיפו אח"כ]:

פ"ג איש אשר היה מאמין בה"ג עיקרים ובכל מאמרי חז"ל, ועסק בתורה ולימד לאחרים למרר בים או ליחידים, שלשלת היוחסין שמו אברהם בן לאותו צדיק הרב הגאון המפורסם בכל תפוצות ישראל כקש"ת מרן חיים יהודה ליב זללה"ה אשר היה ר"מ דק"ק מיר מ"ט שנה מתחילת קיץ תר"י עד תחילת קיץ תרנ"ט ומנוחתו כבוד בווארשא ונפטר בחוהמ"פ בשנת תרנ"ט ביום ה' י"ט ניסן והובל למנוחות למחרת ביום ו' עש"ק כ' ניסן בכבוד גדול. ובנו אברהם הנ"ל השתדל והעמיד על קברו אהל של רצפת אבנים ומצבה מפוארה, זכותו של מר אבא זצ"ל יעמוד לו שיתכפרו עוונות תינו. נפטר בן ע"ה שנה ביום ה' פ' שמות י"ט טבת תרצ"א לפ"ק פה מינסק ובאותו יום הובל לקבר רות. ת.נ.צ.ב.ה.

תורה תבלין

בגמ' בתענית (ז, א) רבי חנינא אמר "הרבה למדתי מרבתי ומחבירי יותר מרבתי", והתמיהה עולה מאליה, וכי איך ייתכן לומר שהלימוד מהחברים גדול יותר מאשר הלימוד מהרב?

אלא שזו היא התשובה בעצמה. אכן, החברים הם שנמצאים וסובבים אותנו יחד עמנו בעולם המעשה, בשעת היישום של כל אותם תובנות אשר ספגנו ולמדנו מרבתינו, ממילא השפעתם בחיי המעשה גדולה מאוד, אם החברים הסובבים אותנו שקועים בתורה, הרי שאנו מצויים בחממה של תורה, ומקבלים מהם חיזוק חיובי, אולם כמו שהחברים משפיעים לטובה, צריך לדעת שהם עלולים באותה מידה גם להשפיע להיפך, למוטב חלילה.

וזהו אשר אמרו חז"ל "עשה לך רב וקנה לך חבר", כי בבחירת החבר יש להשקיע יותר, כי הוא אשר ישפיע עליך הרבה יותר במהלך חיי המעשה. אז מה התפקיד של הרב? לעשות חברים טובים ששקועים בלימוד וחברה טובה.

כלל חשוב נוסף, אחרי שכל אחד נמצא בישיבה הוא צריך לדעת לאיזה בית מדרש הוא קשור, האם לישיבה של אברהם אבינו ע"ה או לישיבה של בלעם הרשע או של קרח? וזה שייך רק ע"י מידות טובות ועין טובה ולפרגן לשני ולשמוח שהחבר מצליח, וגם בלי להיות נרגן, אז זה ראייה שאתם בישיבה הנכונה.

ואיך מגיעים לזה?

רק ע"י לימוד המוסר בישיבה בכל יום.

ה' יזכנו.

דברים שמסר מורנו המשגיח זצ"ל בוועד בביתו, טבת תשע"ט

נכתב ע"י אחד השומעים ולא הוגה

להם לישראל בני בראתי יצר הרע ובראתי לו תורה תבלין ואם אתם עוסקים בתורה אין אתם נמסרים בידו, ואם אין אתם עוסקין בתורה אתם נמסרים בידו שנאמר לפתח חטאת רובץ, ולא עוד אלא שכל משאו ומתנו בכך, שנאמר ואלו תשוקתו, ואם אתה רוצה אתה מושל בו שנאמר ואתה תמשל בו.

וכתב רש"י ואם אתה רוצה עסוק בתורה ואתה מושל בו, אמר רב יצחק יצרו של אדם מתחדש עליו בכל יום שנאמר רק רע כל היום.

ואמר ר"ש בן לוי יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום ומבקש המיתו שנאמר (תהלים לז, לב) צופה רשע לצדיק ומבקש להמיתו ואלמלא הקב"ה עוזרו אין יכול לו שנאמר אלהים לא יעזבנו בידו, תנא דבי ר' ישמעאל בני אם פגע בך מנוול זה משכהו לבית המדרש אם אבן הוא נימוח ואם ברזל הוא מתפוצץ שנאמר (ירמיהו כג, כט) הלא כה דברי כאש נאם ה' וכפטיש יפוצץ סלע אם אבן הוא נימוח שנאמר (ישעיהו נה, א) הוי כל צמא לכו למים ואומר (איוב יד, יט) אבנים שחקו מים.

למדים אנחנו מכאן שתורה זה תבלין נגד היצר הרע, אבל התבלין הזה טוב רק עם קיום תנאי נוסף, עם משכהו לבית המדרש, ללמוד בישיבה דווקא. וזה רק עם תפילה גם רק בישיבה, שרק אם הקב"ה עוזרו אז יכול לו.

ולמוד התורה חייב להיות עם "והערב נא" וכמה שלומדים יותר תורה, אפי' בלי חשק, עי"ז יגיע אח"כ "והערב נא", ואז יהיה הלימוד מתוק, ואז אוהבים ללמוד עוד יותר.

ואיך מתגברים על היצר הרע בתוך הישיבה?

כלל ראשון להינצל ולהישמר מכל דבר רע, הוא להיזהר מחברים שאינם מהוגנים.

הגמ' בנדה אומרת, מה יעשה אדם ויחכם, אמר להן ירבה בישיבה וימעט בסחורה, אמרו הרבה עשו כן ולא הועיל להם, אלא יבקשו רחמים ממי שהחכמה שלו. מאי קמ"ל? דהא בלא הא לא סגיא.

לומדים מכאן שרק ע"י בקשת רחמים בתפילה וע"י שמרבה בישיבה יחד עי"ז יחכם.

וזו החשיבות של התפילה בישיבה, זו צורה של תפילה יחד עם מרבה בישיבה. כך אפשר לזכות לחכמה.

הגמ' בבא בתרא (טז, א) אומרת: אמר רבא בקש איוב לפטור את כל העולם כולו מן הדין, אמר לפניו רבונו של עולם בראת שור פרסותיו סדוקות, בראת חמור פרסותיו קלוטות, בראת גן עדן בראת גיהנם, בראת צדיקים בראת רשעים, מי מעכב על ידך? ומאי אהדרו ליה חבריה [דאיוב] {איוב טו-ד} אף אתה תפר יראה ותגרע שיחה לפני אל, ברא הקדוש ברוך הוא יצר הרע ברא לו תורה תבלין.

ופירש רש"י: לפטור את כל העולם כולו. מדינו של הקב"ה לומר שאנוסין הן ע"י הקב"ה שברא יצה"ר והכי קאמר על דעתך כי לא ארשע אם היית חפץ לא הייתי רשע: בראת שור בפרסות סדוקות וחמור בפרסות קלוטות. את זה טהרת ואת זה טמאת הכל בא על ידך אתה בראת בו סימני הטומאה. בראת צדיקים- ע"י יצר טוב. בראת רשעים- על ידי יצר הרע, לפיכך אין ניצול מידך כי מי יעכב, אנוסין הן החוטאין. ברא לו תורה- הן תבלין שהיא מבטלת את הרהורי עבירה כדאמר בעלמא (קדושין דף ל:): אם פגע בך מנוול זה משכהו לבית המדרש אם אבן הוא נימוח כו', הלכך לאו אנוסין גינהו שהרי יכולין להציל עצמן.

והגמ' בקידושין אומרת, כך הקב"ה אמר

כוס תנחומים

Rav Yitzi Fischer, Rosh Chabura 2nd Seder in Bais Yeshaya and Shoel Umeishiv 1st seder,

will be sitting shiva upon the petira of his father until Monday morning at

127 Saint Nicholas Dr., Lakewood

He can also be reached by calling 908-783-2157

המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים

Of Work and Rest

Harav Hagaon Shmuel Wolman shlita

Yaakov Avinu, before his *petirah*, gave a unique *brachah* to each *shevet*. These *brachos* were more than simply blessing them that they should be successful; Yaakov Avinu, with his *ruach hakodesh*, was able to discern the unique *kochos* of every single *shevet*, and his *brachos* reflected the *techunos hanefesh* of each *shevet* and their customized *tafkid* based on their individual *middos* and strengths.

Many of the *shevatim* were compared to different animals, presumably to highlight their strengths by way of analogy. I would like to delve into the *brachah* of Yissachar.

Yissachar, we know, represents the quintessential *ben Torah*. If we examine Yaakov Avinu's description of the *ben Torah*, perhaps we can gain some insight into the *heiligh avodah* of a *ben Torah*.

Our impression of Yissachar is typically of someone who has an unusual ability to understand Torah and to spend endless hours delving into Torah. Yet we don't find that Yaakov Avinu compliments Yissachar's scholastic prowess or intellectual aptitude. In fact, he chooses to compare Yissachar to a *המור גרם*, a donkey. This seems very perplexing. Is the donkey analogy meant to be a compliment, underscoring his depth of character or his unparalleled comprehension? Actually, we find quite the opposite: Avraham Avinu addresses Yishmael with the famous words: *שבו לכם פה עם החמור*, which are interpreted as *עם הדומה לחמור*, clearly indicating that the analogy of a donkey is a pejorative and derogatory term used to describe the non-Jews inability to relate to *kedushah*. Indeed, the *Midrash Tanchuma*, in Parashas Balak, refers to a donkey as the *שבבמות*. If so, why would Yaakov Avinu choose this metaphor to describe the essence of Yissachar, the ultimate *ben Torah*?

Accepting the Yoke

Rashi seems to address this issue, and explains that Yaakov Avinu meant to reference a different attribute of a donkey: its unmatched skeletal strength, which gives rise to its unparalleled capacity to carry a heavy load. This ability symbolizes the fundamental need of a *ben Torah* to be *mekabel ol Torah*, as indicated in the words: *ויט שקמו לסבל*.

The message is abundantly clear: What makes a person capable of

being a *ben Torah* is not a certain level of intelligence, or even a minimum amount of daily *hasmadah*, but rather a certain commitment and dogged dedication that manifests itself in a *kabbalas ol Torah*, regardless of the difficulty. This pledge of allegiance to maintaining the *ol Torah* stems from a firm and a staunch declaration of: *כי הם חיינו וארץ גמינו*.

Yaakov is teaching us that the secret of a *ben Torah*, of a Yissachar, is not that he is deeply spiritual or especially bright, but rather that he is a donkey, workhorse for Torah, who's not just willing to carry the load but flourishes under that load. His skeleton is built to carry a load and he feels most fulfilled while carrying the *ol Torah*.

This idea underscores an important difference between a *lomed Torah* and a *mekabel ol Torah*. In this vein, the Chofetz Chaim notes that the Mishnah does not say: *כל הלומד תורה*, but rather *תורה עול*. Clearly, it's not sufficient to simply learn Torah; a person must be *mekabel* the *ol Torah*. This represents a whole new dimension in our relationship to Torah.

Constant Attachment

The Zohar adds another dimension to Yaakov Avinu's choice of the word *chamor*. Why did he compare Yissachar to a donkey and not a horse? A horse is also capable of carrying a heavy load or pulling a massive carriage.

The Zohar explains that although a horse can also work hard and carry a heavy load — in fact, the horse is an even stronger animal — when it comes to Torah, we're not just looking for strength in carrying the load, but rather a particular manner of relating to that load. There's a fundamental difference in how a horse and a donkey relate to their respective loads, and that difference is evident in the way that they rest, in their downtime. The horse can schlep a huge load, but when it needs to rest it has to totally detach itself from its load. The donkey, on the other hand, remains under its load while it rests. His is a different type of *kabbalas ol*: It's not an occupation or a day job from which one needs to detach, unwind, or "detox."

The *kabbalas ol* of the *ben Torah* is one of *חיינו וארץ גמינו* — like the donkey, which might need to stop for a bit to alleviate its exhaustion, but never imagines removing its load. The horse, in contrast, views its load as simply an occupation, or a moral obligation. It has a certain dedication

to the task of carrying the load, but is constantly waiting to shed itself of this commitment and detach itself so he can relax.

The donkey's *kabbalas ol* becomes part of its essence, and every minute of its life is spent holding that load. Not only is it able to carry that load, it actually welcomes it, and thrives on the consistency of its role. The purpose of the donkey's downtime is just to recharge, not to detach from its load.

And this is the unique *kabalas ol* expected of a *ben Torah*. He accepts Torah not as an occupation, but as part and parcel of his essence, as a load that he will carry 24 hours a day, seven days a week.

In describing Yissachar as a *chamor*, Yaakov is teaching us these two vital components in becoming a *ben Torah*: one, *kabalas ol Torah* — not just being willing to learn Torah and acquire a large amount of Torah knowledge, but a commitment and dedication to Torah, a willingness to accept the huge *ol Torah* symbolized by the donkey's capacity to take on a massive load. And two, the consistency of that *kabbalas ol*. The *ben Torah's kabbalas ol* has no bounds, no off days, no downtime; he constantly carries the load of *ligen in lernen* and maintains the *tzurah* of a *ben Torah* at all times, even when he needs to relax or to be involved in matters of *Olam Hazeh*. The donkey's unique makeup is that he was built to carry a load: it's not a daunting expectation of him, but rather how it functions best.

I'm reminded of something Rav Chaim Brim told us about his early years in the Mir. Rav Chaim was a Yerushalmi, chassidish bachur, and he couldn't wrap his head around how Rav Nachum would not only learn in his shirtsleeves in the *beis midrash*, but actually say *shiur* publicly without his jacket. Rav Chaim Brim was so bothered by this that he worked up the courage to ask Rav Nachum about this practice.

Rav Nachum's answer to him was that for some people, learning Torah is *avodas Hashem*, and they therefore approach it by donning a hat, a jacket, and a gartel, and by reciting a *ישוד* לשם and *מוכן ומזומן*. "But for us," said Rav Nachum, "learning is breathing. Do you need to put on your hat and jacket to breathe?"

Learning, to him, was *למינו וארץ ימינו*, and the *ol Torah* was a constant, with no beginning or ending — it was life itself and needed to be viewed in that light.

The Ultimate Rest

It seems clear from the beginning of Yaakov Avinu's *brachah* to Yissachar that a *ben Torah's* most essential quality is the willingness to work hard, never rest from his load, and relentlessly carry the *ol Torah*. Yet the second half of the *brachah* — *וַיְרָא מְנַחָה כִּי טוֹב וְאֵת הָאָרֶץ כִּי נְעִמָה וַיֵּט שְׂכָמוֹ לְסָבֵל* — seems to be saying that Yissachar's choice to accept the *ol Torah* stems from an appreciation of how wonderful *menuchah* is. Isn't this a total contradiction to the beginning of the *passuk*? First, the Torah is compared to a never-ending load, and then it is embraced as the secret to *menuchah*?

Rashi seems to be bothered by this question, and he therefore explains the *passuk* differently, by understanding the term *menuchah* not as a reference to Yissachar's Torah but rather to his ability to rest from his *parnassah* efforts in order to immerse himself in Torah. Yet the Midrash seems to understand the *passuk* literally, and says clearly that the word *menuchah* refers to Torah. If so, we need to understand — how does this

description of Torah dovetail with the previous idea that a *ben Torah* must undertake the *ol Torah* relentlessly?

Furthermore, the Gemara (*Brachos* 64a) explicitly states that *talmidei chachamim* have no rest in either *Olam Hazeh* or *Olam Haba*: *תלמידי חכמים אין להם מנוחה לא בעולם הזה ולא בעולם הבא, שנאמר ילכו מחיל אל חיל*. *Talmidei chachamim* seem to be singled out as people who never have *menuchah*. How, then, can the *passuk* describe Torah as the ultimate provider of *menuchah*?

We need to understand the nature of the *menuchah* that the Torah is describing. If we think this *menuchah* is a reference to a luxurious vacation, where the main objective is to do nothing productive, then it's truly difficult to understand why a person would embrace the *ol Torah* in order to attain that type of lifestyle. The Torah is teaching is that true *menuchah* does not refer to a vacation from which a person requires a second vacation in order to recover.

Rather, the Torah is conveying to us a deep insight into the nature of true *menuchah*. *Menuchas haguf* — the endless quest for convenience and relaxation — is never fully achieved, and the person who seeks it is constantly plagued by the illusion that there's always more to be chased. True *menuchah* is the *menuchas hanefesh* that a meaningful life brings: the constant *ol Torah* gives us a focus and a value system that confers inner tranquility and clarity, and provides context for every aspect of life. A person who carries the *ol Torah* at every moment and in every situation achieves an inner *menuchah* that prevents him from being bogged down by trivialities. It affords a certain *hecherkeit*, where a person doesn't sweat the small stuff but stays on the core purpose of life: true *menuchas hanefesh*.

Similarly, this is the meaning of the *menuchah* of Shabbos, in which we detach ourselves from the trivialities of *Olam Hazeh* and experience the *menuchas hanefesh*. That is the anchor of Torah and the secret of true *menuchas hanefesh*. It's no wonder, then, that everyone agrees that the Torah was given on Shabbos — both Torah and Shabbos confer this *menuchas hanefesh* and are divinely intertwined.

Yet there is one *menuchah* that a *talmid chacham* can never experience, and that is the "rest" of remaining static. In his spiritual development, he is constantly growing and pushing himself to advance further and further and that is what Chazal mean when they say that *talmidei chachamim* never have *menuchah*; as Rashi explains, they are constantly going from *beis midrash* to *beis midrash*, *מחיל אל חיל*. This is the *menuchas hanefesh* that a Yissachar craves, and which he finds in the anchor of Torah. Yet he quickly realizes that despite the incredible calm and direction that Torah can provide, the constant *ol Torah* that never subsides will always propel him to continue growing *מחיל אל חיל*, and therefore never resting.

Yaakov Avinu taught us that each *shevet* — and, similarly, every individual — must try to focus on his specific *tafkid*, which is tailored to his unique *kochos hanefesh*. Each one of us, regardless of our day job, craves the *menuchas hanefesh* available at every level of *kabbalas ol Torah*.

May we all be *zocheh* to intensify our *kabalas ol Torah* and thereby merit this priceless *menuchas hanefesh* of: *וַיֵּט שְׂכָמוֹ לְסָבֵל*.

Gut Shabbos.

